A TANTÁRGY ADATLAPJA

Dogmatika (A teremtés teológiája és krisztológia)

Egyetemi tanév 2026-2027

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeș–Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2. Kar	Református Tanárképző és Zeneművészeti Kar
1.3. Intézet	Református Tanárképző Zeneművészeti Intézet
1.4. Szakterület	Teológia
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program/ Képesítés	REFORMÁTUS VALLÁSPEDAGÓGIA
1.7. Képzési forma	nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	***Dogmatika (A teremtés teológiája és krisztológia)***			A tantárgy kódja	TLM1303
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Püsök Sarolta, habilitált egyetemi docens				
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Püsök Sarolta, habilitált egyetemi docens				
2.4. Tanulmányi év	II.	2.5. Félév	1.	2.6 Értékelés módja	Vizsga
2.7. Tantárgy rendszere	Kötelező			2.8. Tantárgy típusa	Alaptárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszáma)

3.1. Heti óraszám	**3**	melyből: 3.2. előadás	**2**	3.3. szeminárium/labor/projekt	**1**
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	42	melyből: 3.5. előadás	28	3.6 szeminárium/labor	**14**
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					**óra**
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása (ET)					30
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					30
Szemináriumok/ laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása (nagyobb vagy egyenlő a tantárgy naptárában az ellenőrzési feladatokra előírt összóraszámmal)					14
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					8
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszáma					**84**
3.8. A félév összóraszáma					**126**
3.9. Kreditszám					**5**

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. tantervi	
4.2. kompetenciabeli	

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	Okostábla, vetítő, szakkönyvek, filozófiai lexikonok, szemléltető eszközök
5.2. A szeminárium/ labor lebonyolításának feltételei	Okostábla, vetítő, szakkönyvek, filozófiai lexikonok, szemléltető eszközök

6.1. A tanulmányi program elvégzése során elsajátított kompetenciák (a tantervből kell átvenni)[1]

[1] A tanulmányi program tantervéből át kell venni azokat a szakmai és/vagy transzverzális kompetenciákat, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. Minden kompetencia esetében változatlan formában át kell venni a teljes kijelentést, beleértve a kompetencia kódját is,

Szakmai kompetenciák	
Kompetencia kódja	**Kompetencia**
CP3.a-b.	- vallási intézményt képvisel - vallási tevékenységeket népszerűsít
Transzverzális kompetenciák	
Kompetencia kódja	**Kompetencia**
CT1.a.	- filozófiai, etikai és vallási ismereteket alkalmaz

6.2. A tanulmányi programra jellemző képzési eredmények (a tantervből kell átvenni)[2]

A tantárgy által megcélzott tanulási eredmények		
Kompetencia kódja	**Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)**	**Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)**
CP3	A hallgató / végzett rendszerezett és racionális módon írja le a vallási és teológiai fogalmakat, történeti fejlődésükre utalva, és ezeket kritikus és érvelő módon magyarázza.	A hallgató / végzett rendszerezett módon elemzi a teológiai elméleteket és fogalmakat, és elfogadja a párbeszédet különböző vitatott témákban, vallási toleranciát tanúsítva, valamint közös keresztény alapokat keres különböző vallási csoportok között.
CT1	A hallgató / végzett leírja a keresztény erkölcsi elveket és normákat, rendszerezi az etikai fogalmakat (pl. jó, rossz, bűn, büntetés, erkölcsi jutalom stb.), és különbséget tesz saját és mások cselekedetei között, azok következményeit értve és előre látva a társadalmi értékek és az Evangélium szemszögéből.	Reflexív gondolkodás alapján a hallgató / végzett alkalmazza a keresztény erkölcsi elveket és normákat.
		...

7. Tárgy-specifikus tanulási eredmények

Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)
A keresztyén teológiatörténet alapjainak megismerése • A hallgató képes azonosítani és megérteni a keresztyén teológiatörténet legfontosabb eseményeit, tanítómestereit és azok hatását a mai keresztyén gondolkodásra. • Ismeri a keresztyén hitvallások, mint például a Heidelbergi Káté és a II. Helvét Hitvallás, tartalmát és jelentőségét, különös figyelmet fordítva az Atya Istenre és a Krisztológiára. **A vallási tévedések és herezisek felismerése** • Megérti a legismertebb tévedések és herezisek lényegét, és képes azokat kontextusba helyezni a keresztyén teológiai diskurzusban, hogy elkerülhesse azok jövőbeni ismétlődését.
Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)

ahogyan a tantervben megjelenik. Amennyiben a két kategória közül valamelyikből nem vesznek át kompetenciákat, a táblázatban az adott kategóriának megfelelő sort törölni kell.

[2] Meg kell említeni a tanulmányi programra jellemző képzési eredményeket, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. A tantárgy típusának (alaptárgy/szaktárgy/kiegészítő tárgy) megfelelő jellemzőket változatlan formában kell átvenni a tantervből, és a kapcsolódó kompetencia jobb odalán kell feltüntetni.

Teológiai fogalmak és elméletek elemzése

- A hallgató képes a teológiai fogalmak mélyreható elemzésére, beleértve azok történeti és gyakorlati összefüggéseit, valamint relevanciájukat a mai keresztyén közösségek számára.

Bibliai ismeretek alkalmazása

- Képes a bibliaismereti alapok integrálására különféle teológiai összefüggésekben, ezzel segítve a keresztyén hit mélyebb megértését és a bibliai üzenetek gyakorlati alkalmazását.

Vallási párbeszéd és tolerancia

- Nyitott a vallási párbeszédre, képes a vallási tolerancia alapelveit tiszteletben tartva érvelni, és a saját meggyőződését érvekkel alátámasztani, miközben törekszik a közös keresztyén alapok megtalálására.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés: Hit, hitvallás	Előadás, PP	Szűcs 7-9, 25-30; Lochman 9-14; Török 3-16; Kocsis 19-25, H.K.21.
2. Az Ige	– " –	Szűcs 9-17; Lochman 20-29; Török 28-32; Kocsis 26-38
3. Az egy Istenről	– " –	Lochman 30-40; Török 182-196;Kocsis 92-96; McGrath 195-218, H.K. 25
4. Az Atyaisten személye	– " –	Szűcs 51-52; Lochman 41-49; Török 196-201;Kocsis 97-101
5. Az Atyaisten munkája	– " –	Szűcs 52-63; Lochman 51-59; Török 202-240; McGrath 218–223; Kocsis 102-111, H.K. 27.
6. Az ember	– " –	Szűcs 30-45; Lochman 51-59; Török 242-283; Kocsis 112-134;
7. Jézus Krisztus	– " –	Szűcs 40-44; Lochman60-69; Török 285-295;Kocsis 135-147; McGrath 248-279; H.K. 15.
8. Krisztus, az egyszülött Fiú	– " –	Szűcs 40-44; Lochman 70-81; Török 296-307; Kocsis 148-150
9. Krisztus származása	– " –	Szűcs 40-44; Lochman 82-93; Török 308-325; Kocsis 135–138;
10. Krisztus hármas tiszte	– " –	Szűcs 64-71; Török 326-368; Kocsis 165-171; H.K. 31
11. Krisztus szenvedése	– " –	Szűcs 71-72; Lochman 94-103; Török 341-353; Kocsis 151-156, H.K. 37.
12. Krisztus halála és a kereszthalál jelentősége	– " –	Szűcs 73-74; Lochman 104-117; Török 354-357; Kocsis 159-161,
13. Krisztus feltámadása	– " –	Szűcs 74-76; Lochman 118-130; Török 358-364; Kocsis 157-159, H.K.45.,
14. A mennybemenetel	– " –	Szűcs 76-77; Lochman 131-141; Török 364-369; Kocsis 162-165

Könyvészet
Kötelező:

1. BARTH Károly: Kis Dogmatika. Ref. Missziói Munkaközösség, f.a.
2. G. van den BRINK – C. van der KOOI: *Keresztyén dogmatika*. Exit Kiadó, Kolozsvár, 2022
3. KOCSIS Elemér: Református Dogmatika, Debrecen: KFRTKF, 1998.
4. LOCHMANN, Jan Milic: Az apostoili Hitvallás. Dogamtikai vázlatok a Hiszekegy nyomán, Budapest: Kálvin Kiadó 1995.
5. McGRATH, Alister E.: Bevezetés a keresztény teológiába. Budapest: Osiris, 1995.

6. PÜSÖK Sarolta: *Újragondolva – Tanulmányok a rendszeres teológia tárgyköréből* Kolozsvár/Cluj-Napoca - Ro, Ed. Egyetemi Műhely, 2021.
7. Református hitvallások (Koinónia, Kolozsvár, 1998 – 2000): La Rochelle-i-, Belga-, Westminsteri-, Ír-, Skót Hitvallás, Dordrechti Kánonok, továbbá a Heidelbergi Káté és II. Helvét Hitvallás.
8. SEBESTYÉN, Jenő: Református Dogmatika. Budapest: Ref. Teol. Akadémia, 1940.
9. SZŰCS Ferenc: *Hitvallásismeret*, Károli Gáspár Hittudományi Egyetem, Budapest, 2007
10. TAVASZY Sándor: Református Keresztyén Dogmatika. Kolozsvár, 1932.
11. TÖRÖK István: Dogmatika. Amsterdam: Free University Press, 1985.

Ajánlott:

1. CHADWICK, Henry: A korai egyház. Osiris, Budapest, 1999.
2. FEKETE Károly: *A Heidelbergi Káté magyarázata.* Kálvin Kiadó, Budapest, 2013.
3. FREY, Christofer: Repetitorium der Dogmatik. Für Studierende der Theologie, Waltrop: Spenner, 2000
4. HÄRLE, Wilfried: Dogmatik, Berlin/New York: de Gruyter, 2007.
5. HAUSCHILD, Wolf-Dieter: Lehrbuch der Kirchen und Dogmengeschichte, Bd. I-II, Gütersloh: Chr. Kaiser 1995
6. KÁLVIN, János: A keresztyén vallás rendszere (1559), ford. Buzogány Dezső, I-II. kötet, Kiadja a Magyarországi Református Egyház Kálvin János Kiadója, Budapest 2014
7. MCGRATH, Alister E.: The Christian Theology Reader. Blackwell, Cambridge, 1996.
8. NIESEL, Wilhelm: Kálvin teológiája. Kálvin Kiadó, Budapest, 1988.
9. PÜSÖK Sarolta: *„Az igaz ember hitből él" (Róma 1,17) – a hit, mint a református önértelmezés fő alkotóeleme*– In. Studia Univ. Babeș-Bolyai, Theologia Reformata Transylvanica, Kolozsvár/Cluj-Napoca -Ro, 2017, Nr.2., pp. 216-229., pg.13, DOI: 10.24193/subbtref.62.2.15
10. PÜSÖK Sarolta: A Hitvallásismeret elvi és gyakorlati kérdései – In. Studia Univ. Babeș-Bolyai, Theologia Reformata Transylvanica, Kolozsvár -Ro, 2003, Nr. 1-2. (5–6.), pp.138–150
11. PÜSÖK Sarolta: *Református világnézeti nevelés*– In. Studia Univ. Babeș-Bolyai, Theologia Reformata Transylvanica, Cluj-Napoca -Ro, 2016, Nr.1., pp.180-189, pg. 10
12. PÜSÖK Sarolta: *Sören Kierkegaard teológiájának súlypontjai*, (Punctele cardinale ale teologiei lui Søren Kierkegaard – Cluj-Napoca -Ro, Ed. Egyetemi Műhely, 2010. Pg.168, ISBN 978-606-8145-09-9
13. RAHNER, Karl: A hit alapjai. Agapé, Budapest, 1998.
14. RAVASZ László: Kis Dogmatika. Budapest: Zsinati Iroda, 1990.
15. ROHLS, Jan: Protestantische Theologie der Neuzeit, Bd. I-II, Tübingen: Mohr&Siebeck, 1997.
16. TILLICH, Paul: Rendszeres Teológia. Budapest: Osiris, 1996.
17. WEBER, Otto: Grundlagen der Dogmatik, Bd. I–II, Neukirchen-Vluyn, Neukirchener Verlag, 1987.
18. WELKER, Michael: Gottes Offenbarung. Christologie, Neukirche-Vluyn, Neukirchener Verlagsgesellschaft, 2012.
19. WELKER, Michael: Isten Lelke - A Szentlélek teológiája, Exit, Debrecen-Kokozsvár/Cluj-Napoca, 2018

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. FEJEZET. Dogmatika: Értelmes gondolkodás Istenről, emberről és a világról. 13 (14-46)	A hallgatók referátumai – ill. ezek megbeszélése	Az alábbi könyv fejezetei: G. van den BRINK – C. van der KOOI: *Keresztyén dogmatika*. Exit Kiadó, Kolozsvár, 2022
2. FEJEZET. Miért hiszünk? Prolegomena. 47 (47-90)	– " –	
5. FEJEZET. A Kijelentésről – Találkozás Istennel . . . . . 177 (175-221) 13. FEJEZET. A Biblia – Isten és ember könyve 585 (585-625)	– " –	
6. FEJEZET. Az ajándékozott lét. Teremtéstan 223 (224-272)	– " –	
7. FEJEZET. Az ember mint Isten képmása. Teológiai antropológia 273 (273-321)	– " –	
8. FEJEZET. A sérült létezés: A bűnről és a gonoszról 323 (323-372)	– " –	

10.FEJEZET. Ki Ő tulajdonképpen? Jézus Krisztus személyéről 419 (419-476)	– " –	
11. FEJEZET. Szoteriológia: Jézus Krisztus mint Győztes, Megváltó és Közbenjáró 477 (477-536)	– " –	
1. FEJEZET. Dogmatika: Értelmes gondolkodás Istenről, emberről és a világról. 13 (14-46)	– " –	
Könyvészet G. van den BRINK – C. van der KOOI: *Keresztyén dogmatika*. Exit Kiadó, Kolozsvár, 2022		

9. Értékelés

Tevékenység típusa	9.1 Értékelési kritériumok[3]	9.2 Értékelési módszerek[4]	9.3 Aránya a végső jegyben
9.4 Előadás	Minden vizsgakérdésnél legalább a min. átmenő jegy elérése	Szóbeli vizsga	90%
9.5 Szeminárium/ Labor	Értelmes, világos előadásmód, szakszerű érvelés	Kiselőadások tartása a szemináriumok témáiból, ill. csoportmunka (szövegelemzés, vita)	A vizsgára jelentkezés feltétele, ill. a jegy 10%
9.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
• Az egyes témakörökhöz kapcsolódó kérdések 50%-ának a megválaszolása az előadások ill. a kötelező szakirodalom alapján.			

10. SDG-ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)[5]

	○	**A fenntartható fejlődés általános ikonja**
		Nem alkalmaz-ható

Kitöltés időpontja: 2026.08.17.

Előadás felelőse: Dr. habil. Püsök Sarolta, egyetemi docen

Szeminárium felelőse: Dr. habil. Püsök Sarolta, egyetemi docens

Az intézeti jóváhagyás dátuma:
...

Intézetigazgató:

Dr. Péter István

[3] Az értékelési kritériumoknak közvetlenül tükrözniük kell a tanulmányi program és a tantárgy szintjén kitűzött képzési eredményeket. Pontosabban, a várható képzési eredményeknél felsorolt eredményeket értékelik.

[4] Javasolt mind a végső kiértékelési módszerek, mind a folyamatos kiértékelési stratégia meghatározása.

[5] Válasszon ki egyetlen olyan ikont, amely az *Egyetemi folyamatban történő alkalmazására vonatkozó eljárás* szerint legjobban illeszkedik az adott tantárgyhoz. Ha a tantárgy általánosságban foglalkozik a fenntartható fejlődéssel (pl. bemutatja/bevezeti a fenntartható fejlődés általános kereteit stb.), akkor a Fenntartható Fejlődés általános ikonja rendelhető hozzá. Ha egyetlen ikon sem vonatkozik a tantárgyra, válassza az utolsó opciót: *„Nem alkalmazható"*